

TERÜLETFEJLESZTÉS

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Kht. időszakos kiadványa XV. évf. 3-4. szám 2008. december

Két ország, egy cél, közös siker! Megjelentek a magyar-román határmenti pályázatok

A magyar-román határszakaszon 12 éves múlta visszatekintő határon átnyúló együttműködés fontos állomáshoz érkezett. Az **Európai Területi Együttműködés (ETE)**, mint új célterület az INTERREG III.A. (HU) és Phare CBC (RO) 2004 Közösségi kezdeményezések programjait váltotta fel a 2007-2013 időszakban, ezáltal megerősítve az európai kohéziós politika szerves részének, azaz a területi együttműködés támogatásának a fontosságát.

Az együttműködési program átfogó stratégiai célja: közelebb hozni egymáshoz a határmenti térségben élő embereket, közösségeket és gazdasági szereplőket az együttműködésbe bevont térség közös fejlesztésének elősegítése érdekében, a határmenti térség alapvető erősségeire építve.

A támogatásra jogosult határmenti terület Magyarország délkeleti és keleti, illetve Románia északnyugati és nyugati területeit foglalja magában. Négy-négy egymással szomszédos magyarországi, illetve romániai megyéből áll. Magyarországi megyék: Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád; az érintett romániai megyék: Szatmár (Satu Mare), Bihar (Bihar), Arad és Temes (Timis).

Potenciális pályázók:

Köz- és magánjog hatálya alá tartozó **non-profit szervezetek**, például:

- helyi és megyei önkormányzatok és intézményeik,
- közúti és vasúti hatóságok,
- állami tulajdonban lévő közlekedési vállalatok,
- vízügyi hatóságok,
- nemzeti parkok / természetvédelmi területek kezelő szervei,
- természetvédelmi szervezetek, intézmények,
- nem kormányzati non-profit szervezetek (alapítványok),
- kistérségi társulások,
- regionális és megyei fejlesztési ügynökségek,
- az eurorégiók irányító szervezetei,
- európai területi együttműködési csoportosulások stb.

A program prioritásai:

1. prioritási tengely: Az együttműködési terület közös, fenntartható fejlesztéséhez szükséges kulcsfeltételek javítása

- 1.1 beavatkozási terület: A határon átnyúló közlekedési létesítmények fejlesztése
- 1.2 beavatkozási terület: A határon átnyúló kommunikáció fejlesztése
- 1.3 beavatkozási terület: Környezetvédelem

2. prioritási tengely: A társadalmi és gazdasági kohézió erősítése a határmenti térségben

- 2.1 beavatkozási terület: Határon átnyúló üzleti együttműködés támogatása
- 2.2 beavatkozási terület: Együttműködés ösztönzése a kutatásfejlesztés (K+F) és innováció területén
- 2.3 beavatkozási terület: Együttműködés a munkaerőpiacon, oktatásban – készségek, ismeretek közös fejlesztése
- 2.4 beavatkozási terület: Egészségügy és közös veszélyelhárítás
- 2.5 beavatkozási terület: Közösségek közötti együttműködés

MAGYARORSZÁG-ROMÁNIA HATÁRON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROGRAM 2007-2013

(Folytatás az első oldalról)

A Programot az Európai Regionális Fejlesztési Alap (a továbbiakban: ERFA) finanszírozza, amelyet a Programban résztvevő két tagállam (Magyarország és Románia) nemzeti társfinanszírozással egészít ki. A Program keretében a teljes megvalósítási időszak alatt nyílt pályázati rendszerben kiosztható **összes támogatás 248 millió euro.**

A magyar pályázók és projektpartnerek a teljes jogosult projektköltség max. **95%-át**

kérhetik **támogatásként**, azaz min. **5% saját forrással** kell hozzájárulni a projekt megvalósításához.

A pályázati felhívás és az útmutatók letölt-

hetők a www.huro-cbc.eu honlapról.

Sikeres pályázást kívánunk!

Forrás: www.huro-cbc.eu

A program forrásmegoszlása

	1. Prioritás		2. Prioritás	
ERFA (EUR)	114 482 217	85%	96 524 222	85%
Nemzeti társfinanszírozás (EUR)	20 202 744	15%	17 033 686	15%
Összesen (EUR)	134 684 961	100%	113 557 908	100%

Kiírásra kerültek a magyar-szlovák Európai Területi Együttműködési Program első pályázatai

2008. november 19-én a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Kht. a Közös Szakmai Titkárság, a Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 Irányító Hatóságával együttműködve információs napot tartott a programról a Borsod-Abaúj-Zemplén és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei érdeklődők számára. **Bakó Ágnes**, a **VÁTI Kht.** munkatársa részletesen ismertette a program előzményeit, tartalmát, valamint a pályázati feltételeket.

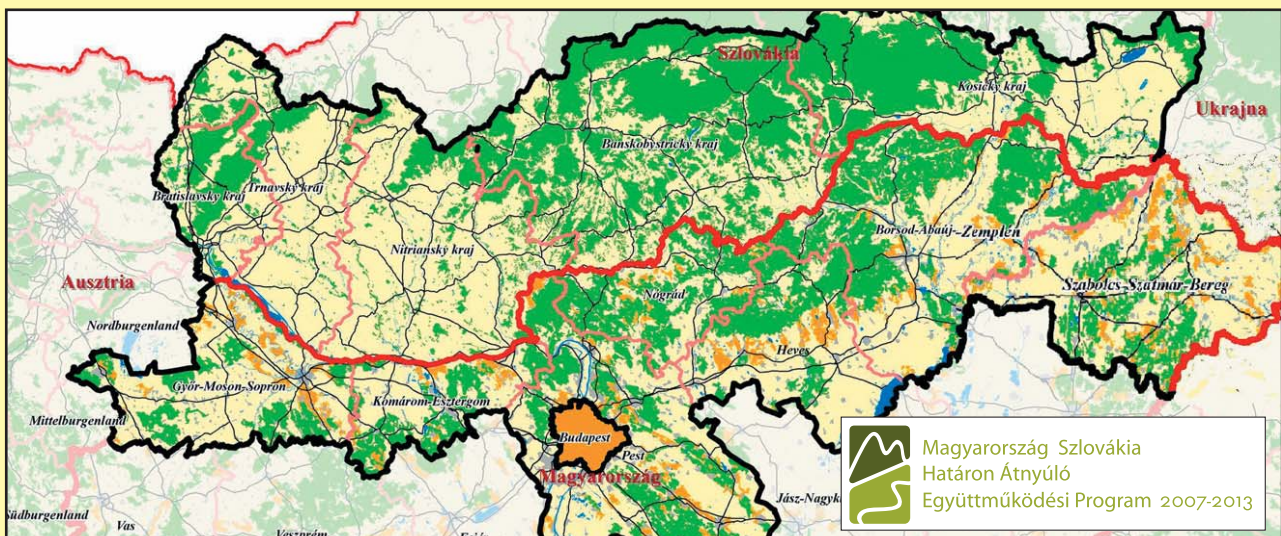
Az INTERREG III.A programoknak megfelelő 2007-től induló határon átnyúló programok a Strukturális Alapok forrásaiból valósulnak meg. A támogatásra jogosult területek között van Szabolcs-Szatmár-Bereg megye is, Szlovákiával közös határának kö-

szönhetően. A nemrégiben kiírt pályázatok alapvetően a program 1. és 2. prioritásához kapcsolódnak:

- 1.1 Határon átnyúló üzleti együttműködés támogatása
- 1.3 Közös idegenforgalom-fejlesztés
- 1.5 Hálózati, partnerségi, program- és projekttervezési és -irányítási kapacitások fejlesztése
- 1.6 Emberi erőforrások közös használata és fejlesztése
- 1.7 Emberek közötti kapcsolatépítés
- 2.1 Közös tevékenységek a természeti környezet védelmének megőrzésére
- 2.2 Közös természetvédelmi tevékenységek
- 2.3 Kisléptékű útépités, kerékpárutak, tömegközlekedés
- 2.4 Jobb határátkelési lehetőségek biztosítása a határfolyókon

A pályázati kiírások támogatási intenzitása általában 95%, a projektek összköltségvetésének csupán 5%-át kell önerőként finanszírozni. A kiírásokban ugyanakkor lényeges változások figyelhetők meg az INTERREG III.A programokhoz képest, a legfontosabb változás, hogy csak és kizárólag **közös projektek** támogathatóak. Ez azt jelenti, hogy a pályázatok előkészítése és megvalósítása során teljesülnie kell minimum két kritériumnak az alábbiak közül: közös fejlesztés; közös végrehajtás; közös alkalmazottak; közös finanszírozás.

A pályázatokat 2008. december 15-17-ig lehet benyújtani a HU-SK CBC Program Közös Szakmai Titkárságához (1016 Budapest, Gellérthegy u. 30-32.) Az egységcsomagok a következő honlapon érhetőek el: www.husk-cbc.eu.

20 év után ismét vagonokban „Szabolcs aranya” Újra szállítunk almát Oroszországba

2008. november 18-án indult útjára az első 140 tonnányi étkezési alma szállítmány Tuzséról az oroszországi Cseljabinszkba, amelyet 2009. május végéig a tervek szerint hetente hasonló mennyiség követ majd. Így összesen 4 ezer tonna szabolcsi alma kerülhet Cseljabinszk megye legnagyobb üzletláncainak polcaira. Az üzlet létrejöttének keretét az az együttműködési megállapodás adta, amelyet a közelmúltban írt alá Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közgyűlésének elnöke és Cseljabinszk megye kormányzója.

Seszták Oszkár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnöke beszédében elmondta: „Jelentős korridort léptünk át. Azt nem ígérhetjük, hogy már holnapra egy csapásra visszazerezzük az orosz piacot, az viszont fontos tapasztalat számomra is, hogy ilyen kis lépésenként, termelői, kereskedelmi együttműködéseket szorgalmazva, segítve, támogatva, saját eszközrendszerünket felhasználva vessük meg újra a lábunkat ezen a piacon. A fogadó orosz fél részéről rendkívüli nyitottságot tapasztalunk, ennek is köszönhető, hogy megállapodásunkat ilyen rövid idő alatt tartalommal sikerült megtöltenünk és az első szállítmány az aláírást követő egy hónapon belül már el is indulhatott. Bízatók a kilátásaink, keressük a további le-

hetőségeinket más gyümölcsök értékesítésével kapcsolatban, és komoly érdeklődés van komplett technológiák, élelmiszeripari beruhá-

zások tekintetében is. Az a tény, hogy a korábbi kereskedelmi kapcsolatok emblematisz cikke, a szabolcsi alma ismét elérhető lesz a cseljabinszki áruházak polcain, különösen szerencsés dolog, hiszen még reménykedhetünk abban, hogy a vásárlók nem felejtették el a magyar termékeket, a magyar ízeket, így könnyebb dolgunk lehet visszatalálni a fogyasztókhoz, megnyitva ezzel más termékek előtt is az utat.”

Szakács Csaba, a Novaja Zarja orosz-magyar vegyesvállalat tulajdonos-ügyvezetője hangsúlyozta: bár a szabolcsi alma legendás, konkurencia az orosz piacon is van. Az elmúlt két évtizedben rengeteget változtak a viszonyok. Ma már a Magyarországról származó gyümölcsnek többek között Dél-Amerikából, Olaszországból, illetve Franciaországból érkező almával kell felvennie a versenyt. Bízunk benne, hogy a magyar alma egyedülálló zamata ismét sikereket hoz számunkra, és a következő években tudjuk majd növelni az export mennyiségét.

„Szabolcs aranya” 15 napos 3700 kilométernyi utazás után, 60-65 rubelért azaz körülbelül kilónként 500 forintért kerül a négymillió Cseljabinszk megye üzleteinek polcaira.

ÚMVP: a vidék fejlesztése

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) vidékfejlesztéshez kapcsolódó programjaira első körben 2008. október 18-tól 2009. január 10-ig, ezt követően 2009. május 1-jétől 2009. május 31-éig, illetve 2009. október 1-jétől 2009. október 31-éig nyújthatók be pályázatok. Az ÚMVP III. tengelyének forrásai váltak most elérhetővé. Kiemelt szerepet kap a mikrovállalkozások fejlesztése, elsősorban a vidéki új munkahelyek teremtése érdekében. Szintén fejleszteni kívánják a mezőgazdasági tevékenységet kiegészítő szolgáltatásokat, például helyi turisztikai vállalkozások megalapítását is. Emellett jut pénz a falumegújításra és -fejlesztésre, valamint a régi korok épített örökségének, illetve a természeti kincseknek a megőrzésére is. A 2007-2013 közötti tervezési időszakban az ÚMVP forrásai elérik az 1.300 milliárd forintot. A pályázati dokumentációk letölthetőek a www.umvp.eu és a www.mvh.gov.hu honlapokon.
Forrás: www.umvp.eu

Pályázati lehetőség K+F eredmények és innovatív ötletek egyéni megvalósítására – 5let 2008

A Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvénnyel (Atv.) összhangban, a kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter nevében, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) pályázatot hirdet K+F eredmények és innovatív ötletek egyéni megvalósításának támogatására.

A pályázati kiírás célja az egyéni feltalálók innovációinak felkarolása, a kutatás-fej-

lesztési eredmények és az innovatív ötletek gyakorlati megvalósításának, piaci terméké fejlesztésének elősegítése, a szellemi tulajdon hasznosítására létrejövő cégek alapításának ösztönzése. Alapelve, hogy az egyén akkor juthat támogatáshoz, ha projektjavaslatával, az egyes fázisokban elvégzett munkájával, ill. K+F eredményeivel alá tudja támasztani, hogy a projekt sikeresen végrehajtható és az ötletből új termék lesz, vala-

mint képes a hasznosításhoz szükséges vállalkozás megalapítására.

A pályázatok támogatására az NKTH a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból 3000 millió Ft vissza nem térítendő támogatást biztosít. Amennyiben a rendelkezésre álló keret kimerül, úgy a pályázat felfüggesztésre kerül.

A pályázati egységcsomag letölthető a www.nkth.gov.hu internetes honlapról.

Forrás: www.nkth.gov.hu

Innocsekk Plusz – a vállalkozások innovációjának támogatása

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) a kutatás-fejlesztésért és a technológiai innovációért felelős miniszter nevében pályázatot hirdet a regionális innováció támogatására. A támogatás célja a kisvállalkozások innovációs kezdeményezéseinek és az innovációs szolgáltatások keresleti oldalának ösztönzése, kiemelten a tudásközpontok és a kisvállalkozások közötti tudástranzszer előmozdítása. Az Innocsekk Plusz program keretében nyújtható támogatásokra lekötött forrás a pályázat meghirdetését követő hároméves időszakra évente 4 000 millió forint, összesen 12 000 millió forint. A támogatásban részesülő projektek várható száma: 600 db.

A támogatható tevékenységek alapvetően 4 csoportra oszthatók:

- projektötlet támogatása;
- termékfejlesztés támogatása;
- az eljárási innováció támogatása;
- szervezési innováció támogatása.

A támogatások formája vissza nem térítendő támogatás, a projektek maximális futamideje 24 hónap. A pályaművek beadása folyamatos, a végső határidő 2011. június 30. A pályázatokat postán a következő címre kell benyújtani: NKTH, 1519 Budapest, Pf. 506. Ha a támogatási igények a pályázat támogatására meghatározott keretet a végső beküldési határidő előtt kimerítik, a támogató felfüggeszti a pályázatot. Részletes információk elérhetők a

www.nkth.gov.hu internetes honlapon.

Forrás: www.nkth.gov.hu

Átadták az első Akkreditált Innovációs Klaszter címeket

2008. szeptember 10-én kilenc innovációs- és export-lehetőségekkel rendelkező hazai klaszter vehette át a kiemelt rangot jelentő Akkreditált Innovációs Klaszter címet. A tanúsító okleveleket dr. László Géza, a Pólus Akkreditációs Testület elnöke és dr. Vági Márton, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elnöke adta át a nyertes klaszterek jelen lévő képviselőinek.

Az akkreditációt elnyert klaszterek együttesen 160 kis- és középvállalati taggal bírnak, amely az összes tag 77%-a, miközben szinte a teljes műszaki-teremtudományi felsőoktatás, akadémiai kutatóhálózat közvetlenül vagy közvetve érintett valamelyik kooperációban.

2010-ig az akkreditációt elnyert klaszterek várhatóan közel 100 olyan termék, szolgáltatás, technológia fejlesztésébe fognak bele, amelyek meghatározó hozzáadott értékkel bírnak a biotechnológia, a gyógyszeripar, a funkcionális élelmiszeripar, az informatika és a hagyományos ipar területén, s alkalmasak arra, hogy a nemzetközi piacokra is belép-hessenek.

Az akkreditáció lehetősége jelenleg is nyitva áll a hazai klaszterek előtt, hiszen az akkreditáció folyamatosan kezdeményezhető. Az Akkreditációs Testület 2008-ban még egy alkalommal, decemberben hirdet nyerteseket a 2008. szeptember 30-ig beérkezett pályázatokból. Az első fordulóban nem voltak Szabolcs-Szatmár-Bereg megyeiek a nyertesek között.

Forrás: www.nfu.gov.hu

Magyar tagja is van az Innovatív Gyógyászati Kezdeményezés (Innovative Medicine Initiative – IMI) Tudományos Bizottságnak

Vas Ádám személyében magyar tagja is van az Innovatív Kezdeményezés Gyógyászati Bizottságnak. A kezdeményezés legfontosabb célja az európai gyógyszeripar versenyképességének javítása, valamint olyan új, innovatív eszközök kialakítása, melyek biztonságosabb és hatékonyabb gyógyszerek fejlesztését teszik lehetővé.

A kezdeményezés az „innovatív gyógyászat” európai technológiai platformból jött létre, mely kutatás-fejlesztési prioritásokat, cselekvési terveket fogalmazott meg stratégiaileg fontos területeken.

A kezdeményezés révén 6 év alatt 2 milliárd euró fordítható célzottan gyógyszeripari kutatásra. Ezen összeg felét, mintegy 1 milliárd eurót a gyógyszeripari szövetségek európai szervezete, valamint ezen szervezet kutatás-alapú nagy gyógyszeripari vállalatai biztosítják, míg másik fele a 7. keretprogram egészségügy prioritásának költségvetéséből kerül elkülönítésre. E program keretén belül az akadémiai, egyetemi és ipari kutatóhelyek, szabályozó hatóságok és forgalmazók közösen valósítanak meg kutatási projekteket.

Az IMI keretében olyan társadalmi és gazdasági kihívásokra keresik a válaszokat, mint pl. neurodegeneratív betegségek, diabetes elleni küzdelem, pszichiátria betegségek gyógyításához szükségesek új eszközök kifejlesztése.

„Vállalkozz sikeresen!” Nők és hátrányos helyzetűek vállalkozói képzése

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Kht. a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium támogatásával **2008. december 1-jén** indította el a megyében élő nők, illetve hátrányos helyzetű emberek (romák, 55 év felettek, csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők) részére szóló **képzési programját**.

A projekt hosszú távú célja a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei mikro-, kis- és középvállalkozások létrehozásának, aktivitásának ösztönzése, továbbá közvetlen célkitűzés a célcsoport felkészítése a vállalkozóvá válásra, a célcsoport induló vállalkozásainak segítése tanácsadással, illetve megfelelő tájékoztatással.

A tökeszegénység mellett különösen a kezdő vállalkozások gyakori problémája az információ és az eredményességet növelő szakismeretek hiánya. A már működő vállalkozások nem, vagy csak nagyon nehezen, gyakran kedvezőtlen feltételek mellett jutnak forrásokhoz fejlesztéseik megvalósításához. Ugyancsak érzékelhető az ismeretek hiányából fakadó bizonytalanság, félelem a vállalkozásalapítással kapcsolatban. Az előző évek tapasztalatai szerint egyre nagyobb igény jelentkezik az átlátható, a vállalkozások/résztevők időbeosztásához alkalmaz-

kodó, gyakorlatias, ugyanakkor rugalmas (több modulból álló, a résztvevők felkészültségéhez igazodó) képzések iránt. A projekt tekintettel van az esélyegyenlőség alapelvére, a hátrányos helyzetű csoportokon kíván segíteni. A hátrányos helyzetűek a projekt megvalósulásával olyan esélyt kapnak, hogy az üzleti szférában is megmérhessék képességeiket vállalkozásukon keresztül, mivel speciális, a gyakorlatban hasznosítható ismeretekhez jutnak mind a képzés, mind a tanácsadási tevékenységen keresztül.

A projekt **célcsoportját** képezik a Sz.-Sz.-B. megyében élő nők és a hátrányos helyzetű csoportok (romák, 55 év felettek, csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők).

A képzés **6 önálló modulból áll**, mely 6 hónap alatt valósul meg. A résztvevők igényeik szerint dönthetik el, hogy mely modul(ok)ra jelentkeznek. 1 hónapban 1 modul, azaz 3 képzési nap kerül megtartásra, így a résztvevők biztosítani tudják megjelenésüket anélkül, hogy ez gondot okozzon esetleg jelenlegi munkájukban. Minden 3. modul után lehet **vizsgát** tenni (1, 2 vagy 3 modulból), amelyről **tanúsítványt** kapnak a sikeres vizsgázók. A 6 modult összesen háromszor ismételjük meg. A képzés helyszíne az Ügynökség **Képzési Központja**, amely a modern felnőttképzéshez szükséges fejlett infrastruktúrával

van felszerelve. A képzés 2009. szeptemberében indul, és **modulonként 20-25 fő térítésmentes** részvételére van lehetőség.

A képzés moduljai:

1. *Vállalkozásalapítás és vállalkozásindítás*
2. *Üzleti tervezés*
3. *Forrásteremtés, hitelek, pályázatok*
4. *EU-s ismeretek, projekt menedzsment*
5. *Kommunikáció*
6. *Számítástechnika*

A képzés indítását megelőzi a **tananyag** kidolgozása. A tananyagot megkapják a képzés hallgatói, ill. felkerül az Ügynökség honlapjára is (www.mfukht.hu), ezáltal széles célcsoport számára válik elérhetővé. A tananyagból készül egy kivonat, **színes kiadvány** formájában.

Mindezek mellett a leendő és a már meglévő vállalkozások zökkenőmentes működését **tanácsadással** kívánjuk segíteni. A tevékenységet **4 fő** végzi majd, akik az Ügynökség alkalmazásában állnak, és hosszú évek óta vállalkozásfejlesztéssel, tanácsadással foglalkoznak.

Kérjük, kísérvé figyelemmel honlapunkat (www.mfukht.hu).

Várjuk az érdeklődők jelentkezését!

Plusz 1 fő felvétele a vállalkozások megsegítésére

Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány pályázati kiírást tett közzé a mikrovállalkozások megsegítésére. A program célkitűzése hogy az első alkalmazott felvételének támogatásával – különösen az új munkaerő foglalkoztatásával kapcsolatban felmerülő költségek tekintetében – segítse elő a kisvállalkozások jövedelem-termelő képességének és vállalkozói szellemének erősítését, valamint a versenyképességük növelését.

Jelen támogatási programra Magyarországon székhellyel, vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkező olyan jogi személyiséggel rendelkező, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, vagy egyéni vállalko-

zó, vagy egyéni cég pályázhat, akinek

- a gazdasági tevékenysége legalább 2007. január 1. óta folyamatos,
- nyilatkozata szerint 2007. január 1. óta nem volt – és a pályázat benyújtásakor sincs – alkalmazottja,
- a vállalkozása pozitív gazdálkodási eredményt produkált 2007. évben és
- a tulajdonosi struktúrájában – társas vállalkozás esetén – a devizabelföldi magánszemélyek tulajdoni részesedése a tőke és szavazati jog alapján külön-külön vagy együttesen eléri, vagy meghaladja 75 %-ot.

A támogatási programban a pályázónak olyan személyt kell foglalkoztatnia, aki a 18. életévét már betöltötte, oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat

tanulmányokat, nem áll munkaviszonyban, egyéb kereső tevékenységet sem folytat és saját jogon nyugellátásban nem részesül. A pályázat beadási határideje 2009. február 17.

A részletes pályázati dokumentáció elérhető a www.ofa.hu internetes portálon.

Kiállítás, szakmai fórum, iskolai vetélkedő, rajzpályázat óvodásoknak

Környezeti szemléletformáló kampány indult Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Hogyan lesz a hulladékból újra termék?

A szelektív hulladékgyűjtésről, a régió környezetvédelméről „szól” a november-december Nyíregyházán. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás támogatásával 2008. november 20-án a megyeszékhelyen szakmai fórum keretében megnyílt az eddig több mint kéttucatnyi helyszínen megfordult „Hulladékból termék” kiállítás. A Társulás – az ország legnagyobb hulladékgazdálkodási projektjének gazdája – emellett környezetvédelmi vetélkedőt szervez a megye valamennyi általános és középiskolája számára, és rajzpályázatot is hirdetett a szabolcsi óvodásoknak.

Az Európai Unió Kohéziós Alapjának támogatásával a térségben zajlik az ország legnagyobb hulladékgazdálkodási projektje. A mintegy 35 millió euróba – körülbelül 9 milliárd forintba – kerülő, több mint 200 települést, mintegy 600 ezer embert érintő környezetvédelmi program három gyűjtőkörzetbe szervezve teremti meg a szelektív gyűjtés, a korszerű hulladékgazdálkodás feltételeit. Márciusban Kisvárdán, az elmúlt hónapokban Nyíregyházán és Nagycseden kezdődtek meg a programhoz kapcsolódó beruházások, új hulladéklerakók, illetve a szelektív hulladék válogatására szolgáló létesítmények építésével.

A projekt célja komplex hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása. Ahhoz, hogy a térségben a szelektív gyűjtési arány tíz éven belül elérje a tervezett 30-40%-ot, a Társulás már most, az építés szakaszában intenzív szemlélet-

formáló kampányba kezdett a lakosság körében – ennek része a novemberi rendezvénysorozat. A kampány elsődleges célközönségének a fiatal korosztályokat szánják a szervezők.

A **Hulladékból termék kiállítás** – az érdeklődő felnőtt látogatók mellett – főként az oktatási-nevelési intézmények diákjait, pedagógusait kívánja információhoz juttatni. A tárlat a Nemzeti Alaptanterv részét képező környezeti nevelési ismeretek terjesztéséből vállal részt. A **Hulladékból termék kiállítás 80 hazai hulladék-feldolgozó és hasznosító vállalat szelektíven gyűjtött, majd újrahasznosított hulladékból** készített termékeiből áll. Célja az, hogy interaktív módon, kézzelfoghatóan mutassa be a gyermekeknek azt az egyszerű összefüggést, hogy a hulladék, amely különben környezetünket szennyezné, szelektíven gyűjtve értéket, újrahasznosítás után pedig újra kényelmünket szolgálhatja, így pedig védi és óvja a környezetet.

Az ÖKO-Pack Kht., a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, valamint a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium fővédnökségével létrehozott kiállítás az ÖKO-Pannon Kht. támogatásával, a megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás jóvoltából 2008. november 20. és december 12. között díjtalanul látogatható a Nyíregyházi Főiskolán, a D épület kerengőjében.

A kiállítás megnyitó-

jához kapcsolódó **szakmai fórum közönsége** többek között a megye környezetállapotáról, az uniós csatlakozásnak a magyar hulladékgazdálkodásra gyakorolt hatásáról, a hazai hulladék-újrahasznosítás lehetőségeiről tájékozódhatott. Az érdeklődők közelebbről megismerhetik a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei projektet, és egy, a térségben végzett, a lakosság **környezetvédelem iránti elkötelezettségét vizsgáló közvélemény-kutatás** eredményeit.

2008. december 9-én kerül sor annak a **környezetvédelmi vetélkedőnek** a döntőjére, amelyet a Társulás és a Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Kht. hirdetett meg Szabolcs-Szatmár-Bereg **valamennyi általános és középiskolája számára**. Az elméleti és gyakorlati feladatok a hulladékok újrahasznosíthatóságára irányítják a figyelmet. A **több mint ötven jelentkező csapat** a két fordulóban számot adhat környezettudatosságáról és bemutathatja, milyen összefogást képzel el a környezet védelme érdekében. A hulladékokkal kapcsolatos a témája annak a **rajzpályázatnak is**, amelyet a Társulás és az Ügynökség a megye óvodásai számára hirdetett meg. A legjobb alkotásokkal kiállításon találkozhatnak majd az érdeklődők.

www.zoldmegye.hu

Zöldek szerint az EU kihátrál a klímacsomagból

Forrás – BruXInfo

„A klímakérdéssel foglalkozó szakemberek minden előrejelzésénél rosszabb helyzet áll elő a Földön. 2008-ban minden eddiginél több széndioxidot bocsátott ki az emberiség, idén nyáron vált először hajóhatóvá az északi sarkvidék a jégpáncél visszahúzódása nyomán, ráadásul egyik természeti csapás követte a másikat” – közölte felszólalásában Stefan Singer a WWF globális energia programjának vezetője. Szerinte az után, hogy az Unió „történelmi” ígéreteket tett 2007 tavaszán, elmaradt az ígérek megvalósításának megindulása, most pedig egyre inkább kihátrálni látszanak a tagállamok a klímacsomag mögött, leginkább, mert az ipar lobbistái ízekre szedték a javaslatokat, felpuhítva és a klímaváltozás elleni küzdelem szempontjából használhatatlanná téve azokat.

Eközben a Balin megrendezett ENSZ klímacsúcs óta sorra fokozódó elkötelezettséget mutatnak a világ országai. Barack Obama az Egyesült Államok erős el-

köteleződését és az olajtól való függetlenedést ígér, Ausztrália aláírta végre a ki-tói megállapodást, India és Kína gigantikus energiatakarékosági és hatékonysági programot indít, pár hete pedig Indonézia, Brazília és Paraguay az őserdőirtások

megállításának feladatát vállalta fel. Ezek tükrében Joris Blanken, a Greenpeace szakértője szerint különösen felháborító, hogy az EU kezdeti ambícióit eladta az iparnak.

Elise Ford, az Oxfam Unió részlegének szakértője szerint, évi 38 milliárd eurót kellene költenie a világnak érdemben a klímaváltozás elleni küzdelemre, melyhez az

EU-nak 30 százalékkal kellene hozzájárulnia. Amennyiben ez nem történik meg, a globális szervezet számításai szerint 2020-ra megötszöröződik az élelmiszerhiánnyal küzdő lakosok száma a Földön és drasztikusan emelkedik a jelenleg is 250 milliót kitevő ivóvíz ellátási gondokkal küzdő lakosok száma.

A European Climate Action Network tagjai úgy látják, mindezek ellenére sem lesz hiábavaló a pozítani ENSZ klíma találkozó, mert noha az Egyesült Államok „még csak készülődik a globális visszatérésre a klímakérdések kapcsán”, Mexikó és Norvégia pénzügyi mechanizmusokat visz a tárgyalóasztalhoz, utóbbi pedig a tengeri széndioxid-kibocsátásra is kiterjesztené a „szennyező fizess” elvet. A szakértők szerint az EU ugyan épkezláb javaslatokat visz a találkozóra, de azok mögött nincs kellő politikai elszántság, mely elengedhetetlen a hitelesség javításához, és az alacsony CO₂ kibocsátáshoz vezető globális átállás mögött megbúvó pénzügyi mechanizmusok kidolgozásához.

Uniós támogatással megnyílt az út több mint 170 db megyei hulladéklerakó rekultiválásához

180 hektárnyi hulladékkal szennyezett terület válik zöldfelületté Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

Összesen 173, jelenlegi állapotában jelentős környezeti kockázatot rejtő települési hulladéklerakó rekultivációját lehet előkészíteni abból a pénzből, amit az Európai Unió Környezet és Energia Operatív Programjától nyert el pályázatában a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás. A mintegy 50 millió forintból elkészülnek azok a szükséges tervek és tanulmányok, melyek birtokában újabb pályázat nyújtható be a hulladéklerakók rekultivációs munkáinak elvégzésére.

Az előzményekhez tartozik, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás 2004-ben az Európai Unió Kohéziós Alapjához támogatására benyújtott pályázata a komplex hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása mellett már tartalmazta a jelenleg üzemeltetett hulladéklerakók rekultivációját. A Kohéziós Alap forrásainak kimerülése következtében azonban erre akkor nem jutott a támogatásból. A mostani nyertes pályázat az Unió egy másik alapjából – a KEOP-ból – lehetővé teszi a nagyszabású rekultivációs munka előkészítését, majd – egy, a jelenleg elnyert pályázaton alapuló újabb pályázat keretében – annak fizikai megvalósítását.

A Kohéziós Alap korábban elnyert támogatásával jelenleg zajló Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Hulladékgazdálkodási Program több mint 200 település, mintegy 600 ezer ember számára teremti meg a korszerű hulladékgazdálkodás, a szelektív gyűjtés feltételeit. Márciusban Kisvárdán, az elmúlt hónapokban Nyíregyházán és Nagyecsedden kezdődtek meg a programhoz kapcsolódó beruházások, új hulladéklerakók, illetve a szelektív hulladék válogatására szolgáló létesítmények építésével. A pályázatból elnyert pénz révén ez a fejlesztés egészül most ki a régi lerakók ártalmatlanításával. Az összesen mintegy 10 milliárd forintba kerülő rekultivációs munkák – újabb pályázat előkészítését és pozitív elbírálását követően –

előreláthatólag 2010-ben kezdődhetnek meg, s 2014-re fejeződnek majd be. A szóban forgó több mint 170 db hulladéklerakó mai állapotában nem felel meg az előírásoknak; sem a nemzeti, sem az Európai Unió jogszabályokat nem elégíti ki. Szinte egyikük sem rendelkezik aljzatszigeteléssel, megfelelő infrastruktúrával, többségük gyakorlatilag már nem is működik, azonban jelenlétük környezetvédelmi szempontból veszélyt jelent. Számos régi lerakónak különösen nagy a környezeti kockázata, mivel sérülékeny ivóvízbázist veszélyeztetnek. A rekultiváció során megszüntetik majd ezeket a kockázatokat, a környezetszennyezés lehetőségét, sőt a kisebb lerakók egy részét teljes egészében felszámolják, eltüntetik. Az eddigi „szeméttelpek” helyén ezeken a településeken szaghatások nélküli, növényekkel betelepített, rendezett zöldfelületet fognak kialakítani, ami jelentősen javítja majd a környéken lakók életminőségét.

Tanévnyitó Kavalkád

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Pedagógiai, Közművelődési és képzési Intézete minden évben megrendezi a pedagógusok részére a Tanévnyitó Kavalkád elnevezésű forgatógát, ahol a tankönyvkiadók mellett mindenféle olyan intézmény is kiállíthat, amely hasznos információkkal, oktatási segédanyagokkal, a diákok számára fontos, az informális tanulást elősegítő eszközökkel tud szolgálni.

A Europe Direct Európai Információs Pont évek óta kiállítója a rendezvénynek. Az Európai Unióról szóló általános információkat tartalmazó füzetek, melyek közérthető nyelven, tömören írnak az EU megalakulásáról, működéséről, intézményeiről, szakpolitikáiról, az iskolai oktatásban is jól használható

tók. Nagyon sok kiadványt, plakátot, uniós térképet volt alkalmunk az idén is eljuttatni a tanárokon keresztül a megye iskoláiba, olyan kis településekre is, ahova talán más módon nem is juthatnának el ezek a hasznos anyagok. Lehetőség nyílt most is, mint a korábbi években, hogy közös programokat egyeztessünk iskolákkal, népszerűsítsük az iroda tevékenységét, és kapcsolatokat építsünk vidéki iskolákkal.

Általános iskolásoknak kiírt pályázatunkra idén is 30 iskola 400 diákja adott be pályázatot, ami mindenképpen irodánk megbecsülését példázza. Az EU információs sátor ebben az évben is nagy látogatottságnak örvendett a rendezvényen.

A Tempus Közalapítvány országos kampányt szervezett az általuk koordinált LLL, azaz élethosszig tartó tanulás elnevezésű közösségi program népszerűsítésére, a legújabb pályázati kiírások ismertetésére és a „jó gyakorlatok” bemutatására. A program helyi szervezését a Europe Direct iroda végezte.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Kht. Képzési Központjában megrendezett fórumon a közoktatási intézmények, így az óvodák, alap- és középfokú oktatási intézmények, kollégiumok képviselőit a **Comenius** programról tájékoztatták az előadók; ezek a pályázati lehetőségek az iskolai együttműködések és tanári tanulmányutakat támogatják.

A szakképző intézmények, szakképzésbe bekapcsolódó egyesületek, szövetségek, vállalkozások, munkaadói, munkavállalói szerveze-

Regionális pályázati információs napok nemzetközi iskolai együttműködésekéről, mobilitásról

tek, kamarák, pályatanácsadással foglalkozó szervezetek képviselői számára a **Leonardo** programról hangzottak el hasznos információk, mely külföldi szakmai gyakorlatok és oktatói tanulmányutak, valamint nemzetközi partnerség kialakításában kínál forrásokat az intézményeknek.

A rendezvényt színesítette, hogy egy-egy sikeres Comenius, illetve Leonardo projektet megvalósított megyei oktatási intézmény gyakorlati megközelítésből, az apró buktatókat és a hasznos tippeket szem előtt tartva mutatta be a megvalósítás mikéntjét a résztvevőknek.

Az érdeklődés nagy volt, rengeteg kérdés hangzott el, ami remélhetőleg azt mutatja, hogy megyénkből is egyre többen próbálkoznak majd ilyen mobilitást elősegítő projektek megvalósításával.

Ha középiskolás vetélkedő – akkor EU tudáspróba

Tan-Guru Olimpia néven szerveztek vetélkedőt Nyíregyházán a helyi középiskolák egy-egy csapata számára. A város különböző pontjain kijelölt helyszíneken várták a diákokat a szervezők, számtalan témát érintő feladatokkal. A Europe Direct iroda csatlakozott a rendezvényhez, és mint a vetélkedő egyik állomása, a középiskolások EU tudását mértük fel – mint utóbb kiderült – egy igen nehéz feladattal. A feladatok a szigorúan EU-s vonatkozású kérdésektől a tagországokra vonatkozó ország-ismereti kérdésekig több dologra terjedtek ki. Újabb tapasztalatot szereztünk arra vonatkozóan, hogy a középiskolás diákok kevésbé figyelnek a nemzetközi politikára, így az EU-s eseményekre sem, s hogy az iskolákban talán több hangsúlyt kellene fektetni a fiatalok aktív EU polgárrá fejlődésének elősegítésére. Irodánk akár kiadványokkal, akár EU órák tartásával, akár ilyen jellegű vetélkedők lebonyolításával szívesen nyújt segítséget ehhez a munkához az iskoláknak.

EU információs sátrak megyszerte

A nyári hónapok a Europe Direct iroda számára is a sátras kitelepülések időszakát jelentik a megye különböző pontjain szervezett falunapokon, fesztiválokon.

Nagy örömmel vettünk részt **Dombrádon**, a nagyon jó hangulatú **Csülkös Napon**, ahol nagy szeretettel fogadtak bennünket a rendezők és a sátnál érdeklődő nagyközönség is, továbbá a Túr partján, a festői környezetben fekvő **Turistvándiban**, a falu turistacsalogató nyári programján, a halászléfőző versenyen, valamint a **tornyospálcai falunapon**, melyre a könyvtári hálózat keretében működő közösi könyvtártól kaptunk meghívást.

De voltunk a határon túl is, a Beregszász melletti **Jánosiban** szervezett könnyűzenei fesztiválon, és egészen közel, a **sóstói Múzeumfaluban** megrendezett KGST Party-n.

Mindenhol EU-s információs füzetekkel, totókkal, kvízekkel, nyereményekkel vártuk a résztvevőket, és természetesen mindenkit meghallgattunk, aki véleményt formált az EU-ról és akinek kérdései merültek fel EU-s eseményekkel kapcsolatban. Jövőre is szívesen megyünk a vidéki településekre, szeretettel várjuk a szervezők meghívását.

EU könyvtárak 2008. évi találkozója

A Külügyminisztérium évek óta támogatja vidéki települések könyvtárainak uniós szakkönyvekkel történő felszerelését, EU-s programok szervezését. A támogatáshoz pályázat útján lehet hozzájutni, és a programba így bevont könyvtárak alkotják az EU könyvtári hálózatot. A felvállalt tevékenységek megvalósításában a Europe Direct irodák segítik ország-szerte ezeket a könyvtárakat.

A két hálózat számára minden évben megrendezi a Külügyminisztérium azt a szakmai találkozót, ahol két napon keresztül olyan programot biztosítanak, ami a mindenna-

pi tájékoztatáshoz szükséges hasznos tudást és eszközöket juttat a kezekbe. A program lehetőséget nyújt még különféle együttműködések kialakítására a hasonló tevékenységet végző szervezetek, intézmények között.

Idén irodánkon kívül a megyéből a vásárosnaményi, a kisvárdai és a tornyospálcai könyvtárak vettek részt.

A konferencia programja és az erről készült beszámoló elérhető a Külügyminisztérium honlapján az EU Tájékoztató Szolgálat link alatt. <http://www.kulugyminiszterium.hu/>

Éves Nemzetközi Europe Direct Találkozó

Minden évben megrendezésre kerül egy olyan nemzetközi Europe Direct (ED) találkozó, ahol Európa összes ED irodájának lehetősége van bemutatkozásra, kapcsolatépítésre, közös akciók, nemzetközi ED projektek tervezésére. 2008-ban az Európai Bizottság Budapesten, Lisszabonban és Athénban valósította meg az éves ED Találkozókat. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Europe Direct egyik dolgozója a budapesti találkozón vett részt.

A 3 napos programban kiemelt szerepet kapott az európai interkulturális párbeszéd, meghatózáásra kerültek az Európai Bizottság által pre-

ferált célkitűzések, úgymint a klímaváltozás elleni harc, a megújuló energiák használatának fontossága, a Lisszaboni Szerződés megvalósítása, az innováció és kreativitás kiemelt támogatása.

Az első nap plenáris ülése után az ED munkatársak munkacsoportokban folytatták a munkát. A következő munkacsoportok ülésein volt lehetőség részt venni: „Kommunikáció a helyi közigazgatással”, „A sikeres gyakorlatokból való tanulás”, „Együttműködés a kommunikációs hálózatokkal” és a „Kommunikáció a helyi médiával”. Hagymási Gyula, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Europe Direct projekt menedzse-

re, a „Kommunikáció a helyi médiával” munkacsoport megbeszélésén vett részt, ahol a levelező elnök (Heinz Mika, Németország) véleménye szerint igen nagy probléma, hogy nincsenek kellő mennyiségben és minőségben EU-s hírek az egyes országok elektronikus és nyomtatott sajtóiban. Megoldási lehetőségként felvetette, hogy mindenhol szorosabb együttműködésre van szükség az ED irodák és a helyi média között, közös akciók, projektek elindításán keresztül.

Mindenképpen szükség van az ilyen és ehhez hasonló rendezvényekre, hiszen a másik ország gyakorlataiból igazán sokat lehet tanulni.

Megállapodás az EU 2009-es költségvetéséről

Megállapodásra jutott a Tanács és az Európai Parlament az Európai Unió jövő évi költségvetéséről. A 2008. november 21-én, Brüsszelben lezajlott kilenc óras maratoni egyeztetést követően az EP képviselők és az uniós pénzügyminiszterek a fejlődő országoknak nyújtandó egy-milliárd eurós agrársegélyről is megegyeztek.

A 2009-es költségvetés tervezete értelmében az EU 133,7 milliárd euró pénzügyi kötelezettségvállalásra és 116,1 milliárd euró kifizetésére tesz ígéretet. A jövő évi kifizetési előirányzatok összege az EU bruttó nemzeti jöve-

delmének 0,894%-a, ami enyhe növekedést jelent a tavalyi költségvetéshez képest.

A Tanács soros elnöke, Eric Woerth, francia költségvetési, államháztartási és közszolgálati miniszter üdvözölte a megállapodást, amely – hangsúlyozta – a Tanács abbéli eltökéltségét bizonyítja, hogy elfogadja a jövő évi költségvetést. A 2009. évi költségvetés – a nehéz gazdasági helyzetben – választ ad a polgárok aggodalmaira, támogatja a növekedést és a versenyképességet, előmozdítja az EU-n belüli kohéziót, valamint a harmadik országok

iránti európai szolidaritást – tette hozzá.

Az EP költségvetési szakbizottságának tagjai és az uniós pénzügyminiszterek megegyeztek arról az egymilliárd eurós agrársegélyről is, amelyet 2008 és 2010 között bocsátanak a fejlődő országok rendelkezésére. A segély az élelmiszeválságra adott gyakorlati válasz.

Az EP a 2008. december 18-i strasbourgi plenáris ülésén szavaz a jövő évi költségvetésről.

Forrás: www.europa.eu

Svájc is csatlakozik a schengeni övezethez

Forrás: EUvonal/MTI

Hasonlóképpen hazánk tavalyi csatlakozásához, Svájc schengeni csatlakozásával először az ország szárazföldi határain szűnik meg az ellenőrzés 2008. december 12-én, majd 2009. március 29-én a légi közlekedésben is megtörténik az átállás.

A döntést, amelyet az EU soros francia elnöke jelentett be, az EU-Svájc vegyes bizottság öntötte hivatalos formába. Ezzel az EU engedélyezi

Svájc csatlakozását a schengeni rendszerként ismert, határok nélküli európai térséghez.

Svájc – mely az Európai Uniónak nem, de az Európai Gazdasági Térségnek tagállama – 2005-ben tartott népszavazást a schengeni csatlakozásról. A svájci hatóságok kívánsága volt, hogy a schengeni térséghez való csatlakozás még a személyek szabad mozgásáról tartandó 2009. februári népszavazás előtt lépjen életbe.

EU-képzés – a helyszínen

A BruxInFo a 2000. évi megalakulása – több munkatársa már a '90-es évek második fele – óta szervez és vezet (3-6 napos) EU-ismereti kurzusokat. Ezek résztvevői közvetlenül a helyszínen (Brüsszelben, esetleg igény szerint Luxembourgban és Strasbourgban is) nyerhetnek személyes – részben közvetlen látogatáson alapuló – benyomásokat az uniós intézmények, valamint témába vágó szakmai szervezetek működéséről, hozzájuk kapcsolódó aktuális vagy gyakorlati tudnivalókról. 2007 végéig több mint 100 csoport számára szerveztek szakmai programokat, köztük önkormányzati vezetőknek, minisztériumi szakreferenseknek, civil szervezetek vezetőinek, projektmenedzsereknek, újságíróknak és egyetemi hallgatóknak.

A BruxInFo nyitott otthoni oktatási, képzési műhelyekkel, vagy szakmai szervezetekkel, intézményekkel is az együttműködésre.

Ennek lehetséges formái:

- Magyarországi tréning brüsszeli szakmai

tanulmányi úttal kiegészítve: ilyen esetben a tematikát az otthoni kurzus vezetőivel közösen alakítják ki, maximálisan alkalmazkodva az otthoni igényekhez. Brüsszelbe érkezés után a csoport a tartózkodása során mindvégig a BruxInFo munkatársainak szakmai vezetése alatt áll (csoport-, vita- és idegenvezetés, valamint előadások tartása).

- Önálló brüsszeli szakmai tanulmányi út: a brüsszeli útnak nincs külön magyarországi előzménye. A csoport tagjai közösen egyeztetett mélységben és kiterjedésben kapnak személyesen – részben közvetlen látogatások révén is szerzett – információkat az EU-intézmények működéséről, valamint a csoport érdeklődési körének megfelelő aktuális uniós kérdések állásáról; tapasztalatszerzést célzó konzultációkon vesznek részt és igény szerint speciális (pl. projektmenedzsment) foglalkozásokat szerveznek nekik.
- Magyarországi tréning EU-s tartalommal

kiegészítve, de brüsszeli út nélkül: a BruxInFo megfelelő egyeztetés mellett kész az otthoni képzés EU-tartalmi részének kialakításához tanácsadással, a már említett módon megrendelésre írásos segédanyagokkal szolgálni, valamint kedvező időpont-egyeztetés esetén elvben az sem kizárt, hogy megfelelő költségtérítés ellenében munkatársaik magyarországi előadás megtartására is hazalátogassanak (esetleg további brüsszeli előadókat beszervezenek).

Kurzus-szervezési kontaktok:

BruxInfo Kft (Budapest) – magyarországi értékesítés

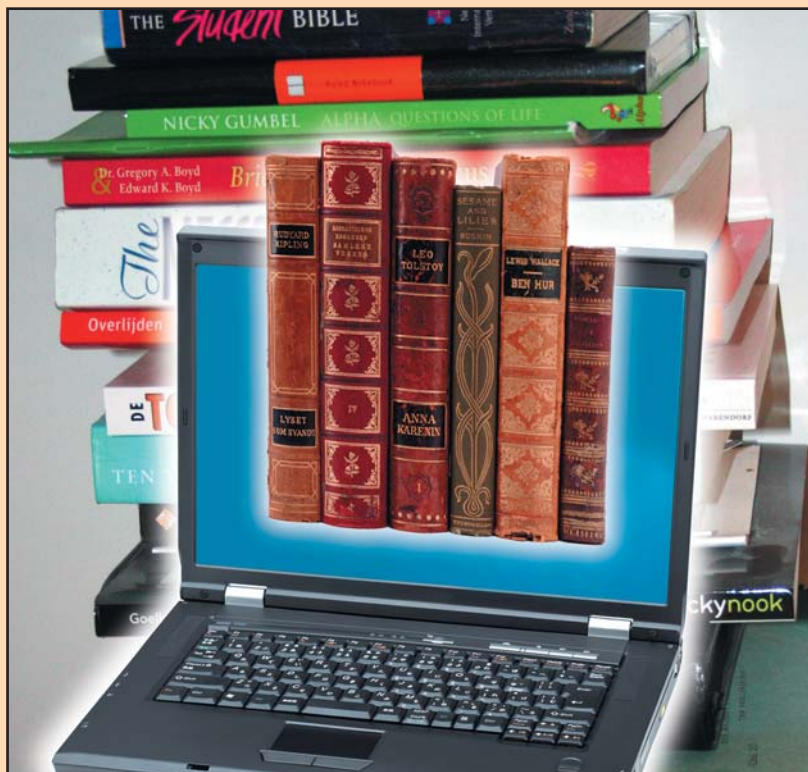
1148 Budapest, Nagy Lajos király útja 1-9
Kiss Tóth Péter (kiss.toth.peter@bruxinfo.hu)

BruxInfo sprl (Brüsszel)

155, rue de la Loi (Residence Palace), block „C”, 6/221, 1040 Bruxelles
Dr. Fóris György (gyforis@bruxinfo.hu)

Elindult az Europeana digitális könyvtár

Forrás: EUvonal

Néhány kattintás csupán és könnyedén hozzáférhetünk történelmi dokumentumokhoz, megcsodálhatjuk a legnagyobb európai múzeumok féltve őrzött műkincseit – köztük akár Leonardo vagy Picasso alkotásait – anélkül, hogy kimozdulnánk otthonról.

Az Európai Bizottság 2005-ben indított kezdeményezésének köszönhetően a kultúrára éhezők novembertől az EU 27 tagállamának nemzeti könyvtáraiból és kulturális intézményeiből származó több mint kétmillió könyvet, térképet, hangfelvételt, fényképet, archív dokumentumot, festményt és filmet érhetnek el a www.europeana.eu címen.

Az Europeana névre keresztelt multimédiás online könyvtár ingyenes és gyors hozzáférést biztosít az EU összes nyelvén Európa kulturális értékeinek digitalizált gyűjteményéhez.

Európa-szerte már eddig is több mint ezer kulturális szervezet járult hozzá az Europeana feltöltéséhez: a párizsi Louvre és az amszterdami Rijksmuseum

a gyűjteményükből származó digitalizált festményekkel és műtárgyakkal, a franciaországi Institut National de l'Audiovisuel 80 000 darab, a XX. századot áttekintő filmfelvétellel gazdagította a digitális könyvtárat.

A digitalizálási és feltöltési nehézségek miatt minden igyekezet ellenére a különleges könyvtárban jelenleg még csupán a „közös európai kincsek” töredéke érhető el, a kitűzött célok szerint azonban 2010-re a könyvtár állománya akár tízezres nagyságúra is rúghat.

A Bizottság a következő két évben mintegy két millió eurót szán a webes könyvtár fejlesztésére, bővítésére, de nem zárkózik el a magánszféra bevonásától sem.

Az új szolgáltatás iránti óriási érdeklődést mutatja, hogy a megnyitón a szervezők jelezték, hogy a könyvtár indulása napján a rendszert kiszolgáló szerverszámítógépek lefagytak a túlterheléstől. A zavartalan működést biztosítandó, azóta megduplázták a kiszolgáló szerverek számát.

EU kislexikon

Négy alapszabadság

Az áruk, a szolgáltatások, illetve a tőke és munkaerő szabad, korlátozások nélküli áramlását jelenti. Ez a lényege a közös, egységes piac működésének, s e négy tényező érvényesítése lett a közösségek, majd az EU egyik legfőbb célja. A jogalkotás révén ehhez szolgál garanciával az *acquis communautaire*.

Nizzai Szerződés

A 2000. évi kormányközi konferenciát záró dokumentum, melyet 2001. február 26-án írtak alá és 2003. február 1-jén lépett hatályba. Elsősorban az EU intézményi és döntéshozatali reformjával foglalkozik, meghatározza a szavazati súlyokat az Európai Tanácsban, kiterjeszti a minősített többségi döntéshozatalt, módosítja az Európai Bizottság összetételét. E rendelkezéseivel megteremtette a feltételeket a keleti bővítési hullám végrehajtásához. Egyidejűleg új kormányközi konferencia összehívásáról döntött. E konferencia (és az azt megelőző konvent) munkája alapján született meg 2004-ben az alkotmány szerződés, amely 2007-ben átdolgozásra került és Lisszaboni Szerződés néven ratifikációja folyamatban van.

Római Szerződések

Az Európai Gazdasági Közösség és az Euratom létrehozását rögzítik, 1957. március 25-én Rómában írták alá őket. Ha Római Szerződést említenek, akkor az egyedül az Európai Gazdasági Közösségre vonatkozik, s benne fogalmazódnak meg az európai integráció legfontosabb célkitűzései, többek között a társadalmi és gazdasági előrehaladás, a foglalkoztatás, a jólét növelése, a béke és szabadság védelme.

Schengeni Egyezmény

A személyek belső (az EU-n belüli) határellenőrzésének megszüntetéséről szóló egyezmény, melyet a BENELUX-államok, Franciaország és az NSZK 1985. június 14-én írt alá a luxemburgi Schengenben. Az egyezmény 1995. március 26-án lépett hatályba, amikor az öt alapítóhoz csatlakozott Spanyolország és Portugália, majd más tagállamok is. Az Amszterdami Szerződés az egyezményt a közösségi joganyag részévé tette, jóllehet az Egyesült Királyság és Írország továbbra is fenntarthatta önálló határellenőrzési rendszerét, Dánia pedig később döntött, hogy alkalmazza a schengeni *acquist*. A 2004 után csatlakozó országok számára a schengeni *acquis* adaptálása kötelező.

Karácsonyi ajándékozási szokások Európában

A karácsonyi ünnepek évszázadokig a Húsvét árnyékában álltak. Csak a XIX. századra vált Európa-szerte a karácsony az első számú keresztény ünneppé és vált fokozatosan családi eseménnyé. A szeretet ünnepének szokáskörében a nemzeti sajátosságokat hordozó étkezési hagyományok mellett lassanként kialakult az ajándékozás rítusa is. A karácsonyi ajándékozási tradíciók ugyan szinte országokként és nyelvterületenként mások, azért nem nehéz észrevenni a hasonlóságokat.

Az európai országokban mindenütt állítanak a német hagyományok szerint elterjedt szokásként karácsonyfát. Ennek, illetve az otthonok, valamint az utcák, köztérek díszítésének azonban nincs mindenütt olyan nagy kultusza, mint a német nyelvterületen, avagy az északi országokban.

A gyerekek természetesen mindenütt azért is várják a karácsonyt, mert ilyenkor ajándékokat kapnak. A magyar családokban általában a Jézuska, vagy a Téliapó hozza a meglepetéseket. A velünk szomszédos Ausztriában Christkindl, vagyis karácsony szülötte az ajándékhöz.

Németországban Weihnachtsmann, vagyis Téliapó (szó szerinti fordításban Karácsonyapó) a „felelős” a csomagok fenyőfa alá „csempé-

széséért”. Az angoloknál Father Christmasra (szó szerint szintén Karácsonyapónak fordítható) várnak a gyerekek. A mi szokásainktól eltérően az angol gyerekek nem Szenteste (Christmas Eve), hanem december 25-én reggel kapják meg a csomagokat. A brit mesék szerint a Téliapó a kéményen keresztül érkezik és a kandallóból bújik elő, az ajándékokat pedig egy hosszú, vastag zokniba rejti el. A fenyőállítás tradíciója az angoloknál is Németországból érkezett, míg a Londonban felállított legnagyobb karácsonyfát hagyományosan Norvégiából hozzák.

Svédországban Szenteste a családi vacsora után a hagyomány szerint mindenki egyszerre bontja ki a karácsonyfa alá tett ajándékokat. Ezeket egyébként a Jultomten, vagyis egy manó hozza. A szomszédos Finnországban (ne feledjük, az igazi Téliapó ezen a vidéken, Lappföldön lakik!) a Téliapó nem akkor látogatja meg a gyerekeket, amikor ők alsznak. A finneknek a Téliapó a háza lépve hangosan megkérdezi: „lakik itt jó gyerek?” Az igenlő válasz után a szakállas kosarából kiosztja az ajándékokat.

Az északi országokkal ellentétben Dél-Európában nem alakult ki jelentős Téliapó-kultusz. Olaszországban és Spanyolországban az ajándé-

kozás fő napja nem Szenteste, avagy karácsony napja, hanem Vízkereszt napja, vagy annak előestéje januárban. A gyerekek arrafelé a karácsonyi ünnepkört lezáró Vízkeresztkor várják az ajándékhözöt. Itália több vidékén La Befana, vagyis Vízkereszt szülötte hozza az ajándékokat. Olaszországban újabban, talán a külföldi hatásoknak is engedve, divatba jött Babbo Natale, azaz a Téliapó, aki természetesen nem vár januárig az ajándékok szétosztásával. Spanyolországban Vízkeresztkor a gyerekek a kitisztított, kifényesített cipőiket a küszöb elé teszik és abba kapják (a magyar Mikulás szokáshoz hasonlóan) az ajándékokat.

A spanyol gyerekek a bibliai napkeleti bölcstől (Három Királyok) várják az ajándékokat. Különösen Baltasar, vagyis Boldizsár örvend nagy népszerűségnek. Portugáliában is a cipők kerülnek a kandallók mellé (némiképp a brit mintát követve), hogy a kéményen keresztül érkező O Pai Natal (vagyis Téliapó, Karácsonyapó) titokban abba rejthesse az ajándékokat. Az angol hatást mutatja az is, hogy a portugál gyerekek is csak karácsony első napjának reggelén találhatják meg az ajándékokat. A kisebb ibériai országban a gyerkőcök egy része a Téliapótól, míg másik része Jézustól várja a meglepetést.

